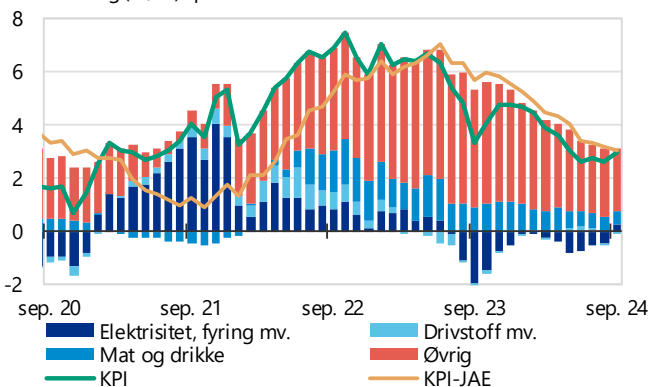

I dag klokken 8 publiseres **konsumprisindeksen for oktober**. Konsumprisveksten har kommet ned fra de høye nivåene for to år siden, og var i september 3,0 prosent år/år. Prisveksten utenom mat og energi (KPI-JAE) var en tidel høyere. Septembertallene var lavere enn Norges Bank la til grunn i Pengepolitisk rapport, men fremdeles godt over inflasjonsmålet på 2 prosent. Mens det i fjor særlig var høyere importpriser som drev prisveksten, er det nå i større grad innenlandske forhold som holder inflasjonen oppe. En svakere krone og høy vekst i bedriftenes kostnader vil bidra til å holde prispresstet oppe, og det vil ta tid å få inflasjonen helt ned til 2 prosent. Dette lå også bak Norges Banks beslutning om å holde renten uendret i forrige uke. Høyere elektrisitetspriser vil isolert sett bidra til å øke konsumprisene noe fra september til oktober. På tross av økningen var strømprisene likevel lavere i oktober enn for ett år siden, dvs. at elektrisitetsprisene isolert sett vil dempe tolv månedersveksten i KPI i oktober. Lavere strømpriser enn i 2023 har bidratt til å redusere konsumprisveksten gjennom 2024, jf. figur under. Vi venter at tolv månedersveksten i KPI blir 2,6 prosent i oktober, mens KPI-JAE ventes å øke 2,7 prosent.

Norge: Konsumpriser

Vekstbidrag (år/år) i prosentenheter

Kilde: LSEG Datastream / Statistisk sentralbyrå / NHO

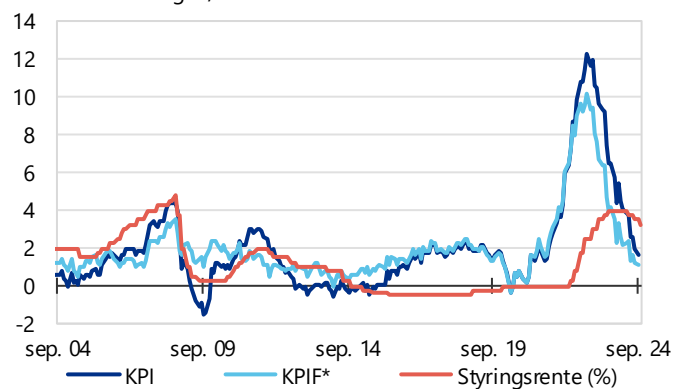
Onsdag publiseres **amerikansk konsumprisindeks (KPI) for oktober**. I september var konsumprisene 2,4 prosent høyere enn ett år tidligere. Den amerikanske sentralbanken ser også til konsumdeflatoren (PCE) ved vurderingen av inflasjonsbildet. Utviklingen i både konsumprisindeksen og konsumdeflatoren viser at sentralbanken synes å ha fått bedre kontroll på inflasjonen, og i større grad kan tilpasse renten etter utviklingen i arbeidsmarkedet. Den amerikanske økonomien styrer inntil videre mot en myk landing.

Torsdag publiseres **konsumprisindeksen i Sverige**. Konsumprisveksten har avtatt mye det siste halvannet året, fra 12 prosent år/år i februar i fjor, til 1,6 prosent i september i år, jf. figur under. Svensk økonomi har vært preget av svak innenlandsk etterspørsel siden pandemien, med svak utvikling i forbruk og investeringer. Det har tynget aktivitetsveksten. Sentralbankens foretrukne mål på inflasjonen, konsumprisveksten med faste renteutgifter (KPIF), var i september 1,1 prosent. Det er

godt under inflasjonsmålet på 2 prosent, og har bidratt til reallønnsvekst i år. Årsveksten i KPI ventes å være uendret på 1,6 prosent i oktober, mens KPIF ventes å øke med 0,4 prosentenheter til 1,5 prosent. Både Riksbanken og Konjunkturinstitutet venter at inflasjonen vil ligge lavere enn inflasjonsmålet gjennom hele neste år, og gradvis stabilisere seg rundt 2 prosent i 2026. Lavere inflasjon, høy arbeidsledighet, og svak aktivitetsutvikling i år har resultert i at Riksbanken siden mai har kuttet styringsrenten fra 4 til 2¾ prosent, senest med et "dobbeltkutt" på ½ prosentpoeng i forrige uke. Markedet priser inn sannsynlighetsovervekt for et nytt rentekutt i desember og ytterligere ett like over nyttår. Det vil ta styringsrenten ned til 2¼ i januar neste år.

Sverige: Konsumpriser

Prosentvis ending år/år

*KPIF: KPI med faste rentekostnader.

Kilde: LSEG Datastream / SCB / NHO

Fredag publiseres foreløpige **britiske nasjonalregnskapstall for tredje kvartal**. Britisk økonomi vokste 0,8 prosent fra siste halvår i fjor til første halvår i år. Oppsvinget er blitt ledet an av høyere privat og offentlig forbruk. Til tross for dette utviklet BNP seg flatt i sommermånedene juni og juli, pga. streiker og dårlig vær. Konsensus venter relativt svak utvikling fra andre til tredje kvartal på 0,2 prosent.

Eirik Ese

Kalender	Sist	Nå
Man 0800 NOR: KPI/KPI-JAE okt. (å/å)	3,0/3,1	2,6/2,7
Tir 0630 SWE: Reg. ledighet okt.	6,8%	
Tir 0800 NOR: Grensehandel Q3	2 711 MM	
Tir 0800 UK: ILO arbeidsledighet sep.	4,0%	4,1%
Ons 0800 NOR: Byggekostnader bolig okt.		
Ons 1430 US: CPI okt.	2,4%	2,6%
Tor: 0800 SWE: KPI/KPIF okt.	1,6/1,1	1,6/1,5
Tor 1100 ØMU: GDP foreløpig Q3 (kv/kv)	0,4%	0,4%
Tor 1100 ØMU: Sysselsetting forel. Q3 (å/å)	0,8%	
Fre 0230 CHN: Boligpris okt. (å/å)	-5,8%	
Fre 0300 CHN: Industriproduksjon okt. (å/å)	5,4%	5,4%
Fre 0800 NOR: Utenrikshandel med varer okt.		
Fre 0800 NOR: Byggeareal okt.		
Fre 0800 UK: GDP foreløpig Q3 (kv/kv)	0,5%	0,2%
Fre 0800 UK: Industriproduksjon sep. (å/å)	-1,6%	-1,2%
Fre 0800 SWE: Arbeidsledighet okt. (ses.just.)	8,6%	
Fre 1515 US: Industriproduksjon okt. (m/m)	-0,3%	-0,3%

Norge er et av de mest produktive landene i verden, men på lik linje med mange av våre handelspartnere har Norge slitt med produktivitetsveksten de siste tiårene. Perspektivmeldingen fra august viser også et dystert bilde av fremtidig produktivitetsvekst.

I år la Europakommisjonen frem en omfattende melding om europeisk produktivitet og konkurransevne, den såkalte Draghi-rapporten. Rapporten peker blant annet på innovasjonsevnen og den svekkede posisjonen innenfor avansert teknologi for å forklare hvorfor EUs økonomi sakker akterut sammenlignet med Kina og USA. Store deler av dette utfordringsbildet er også relevant for Norge.

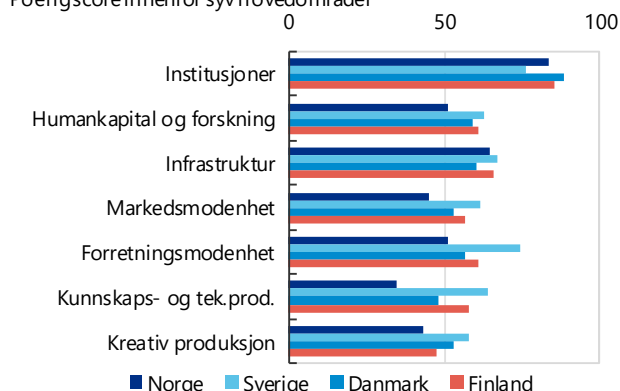
For å vurdere Norges innovasjonsevne vis-a-vis andre land er det naturlig å ta utgangspunkt i internasjonale innovasjonsindekser. Av de mest anerkjente av disse finner vi:

- Global Innovation Index (GII)
- European Innovation Scorecard (EIS)

GII utgis av World Intellectual Property Organization (WIPO), i samarbeid med Cornell University og INSEAD. EIS utarbeides av Europakommisjonen. Nært beslektet med disse rangeringene er også Abelian Kompetansebarometer, som inkluderer mange av de samme indikatorene som EIS og GII.

Nordiske GII-resultater 2024

Poengscore innenfor syv hovedområder

Norge er nummer 21 av 133 land i GII, og nummer 7 av 39 i EIS og gjør det altså svært godt i internasjonal sammenheng. Som et av verdens rikeste og mest velfungerende samfunn ville noe annet også vært oppsiktsvekkende. Når vi sammenligner innovasjonsevnen med andre høyinntektsland, ser bildet imidlertid annerledes ut. I begge undersøkelsene ligger vi etter både Sverige, Danmark og Finland. Kompetansebarometeret kommer frem til samme resultat – i nordisk sammenheng er vi dårligst på innovasjon.

Den mest omfattende av disse rangeringene er GII, som er basert på 78 ulike indikatorer, delt inn i syv hovedområder. Av disse gjør Norge det særlig godt innenfor *Institusjoner* og *Infrastruktur*, som er knyttet til indikatorer som eksempelvis politisk stabilitet og bruk av IKT i offentlig sektor. På de fem andre hovedområder er imidlertid Norge klart bak våre nordiske naboer, jf. figuren over.

GII deler også de syv områdene inn i *innovation input* og *innovation output*, og ser på forholdet mellom disse for å vise hvor godt et land utnytter forutsetningene for innovasjon. Norge gjør det relativt sett sterkest på input-faktorene, men er dårligere til å omdanne dette til kunnskaps- og teknologiproduksjon.

En del av dette kan skyldes Norges næringsstruktur. Norge ligger eksempelvis langt bak på høyteknologisk eller IKT-rettet eksport. Men Norge er også svakere enn resten av Norden innenfor områder som vitenskapelige siteringer og patentsøknader. Norges evne til å frembringe såkalte enhjørninger, definert som privateide oppstartsselskaper verdsatt til mer enn 1 milliard amerikanske dollar, er særlig lav.

Sammenhengen mellom input-faktorer og hva vi får igjen av innovasjon kan vi også finne igjen i hvilken grad norsk academia er utgangspunkt for vellykkede oppstartsbedrifter. Om vi ser internasjonalt på hvilke utdanningsinstitusjoner som utdanner fremtidige gründere¹, så er det ingen norske representanter blant de 100 beste i verden, og det er kun NTNU som er inne på topp 100 for Europa, med en 35. plass blant utdannede masterstudenter. Kontrasten er stor til Sverige, som har seks, og Danmark, som har fire. Rangeringen er basert på studenter som har fått risikokapitalfinansiering i perioden 2013-2024, og tar hensyn til både antall slike studenter, antall oppstartsbedrifter, samt omfanget av risikokapital.

Norge står overfor en utfordrende periode, med svak forventet produktivitetsvekst, en voksende eldrebølge og en krympende petroleumssektor. Innovasjon vil være et nøkkelbegrep fremover. Selv om mye er bra, har vi fortsatt en del arbeid foran oss.

Espen Skretting

Område samfunnsøkonomi		
E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.ese@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
nina.lillelien@nho.no	Energi/klima	930 23 098
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparrman@nho.no	Norsk økonomi, arb.marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)

¹ PitchBook Universities: Top 100 colleges ranked by startup founders